

УКРАЇНА

**ВІЛЬНЯНСЬКА МІСЬКА РАДА
ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСТІ
Восьмого скликання**

дев'ятнадцята (позачергова) сесія

РІШЕННЯ

25.11.2021 р.

№ 47

Про звернення депутатів Вільнянської міської ради до Голови Верховної Ради України, голови депутатської фракції ПОЛІТИЧНОЇ ПАРТІЇ «СЛУГА НАРОДУ», та народних депутатів України дев'ятого скликання з приводу публічної заяви народних депутатів від ПОЛІТИЧНОЇ ПАРТІЇ «СЛУГА НАРОДУ» щодо екотероризму на Вільнянщині.

Керуючись Конституцією України, статтями 25, 26 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», Законом України «Про статус депутатів місцевих рад», з метою забезпечення гарантованих прав на безпечне довкілля, життя та здоров'я громадян, реалізації принципів верховенства права в Україні, міська рада

ВИРІШИЛА:

1. Прийняти звернення депутатів Вільнянської міської ради до Голови Верховної Ради України, голови депутатської фракції ПОЛІТИЧНОЇ ПАРТІЇ «СЛУГА НАРОДУ», та народних депутатів України дев'ятого скликання з приводу публічної заяви народних депутатів від ПОЛІТИЧНОЇ ПАРТІЇ «СЛУГА НАРОДУ» щодо екотероризму на Вільнянщині. (додається).

2. Опублікувати це звернення в засобах масової інформації та на офіційному веб-сайті Вільнянської міської ради.

3. Направити зазначене звернення до Голови Верховної Ради України, голови депутатської фракції ПОЛІТИЧНОЇ ПАРТІЇ «СЛУГА НАРОДУ», та народних депутатів України дев'ятого скликання.

4. Контроль за виконанням даного рішення покласти на постійну комісію міської ради з питань законності, запобігання корупції, захисту прав людини, регламенту, депутатської діяльності, етики, інформації, свободи слова та регуляторної політики та на постійну комісію міської ради з питань

земельних відносин, агропромислового комплексу, місцевих природних ресурсів та збереження навколишнього середовища.

Міський голова

Наталя МУСІЄНКО

Проект підготовлений: депутатами
Вільнянської міської ради

Дмитро БУРКОТ
Роман КОНОНЕНКО

Аркуш погодження додається

ЗВЕРНЕННЯ

депутатів Вільнянської міської ради дог Верховної Ради України,
голови депутатської фракції ПОЛІТИЧНОЇ ПАРТІЇ «СЛУГА НАРОДУ»,
та народних депутатів України дев'ятого скликання з приводу публічної заяви
народних депутатів від ПОЛІТИЧНОЇ ПАРТІЇ «СЛУГА НАРОДУ»
щодо екотероризму на Вільнянщині

Ми депутати Вільнянської міської ради VIII скликання обурені публічними заявами народних депутатів від ПОЛІТИЧНОЇ ПАРТІЇ «СЛУГА НАРОДУ» Артема Чорноморова, Валерія Стернійчука, Олександра Маріковського та Вадима Струневича про начебто «екотероризм» на Вільнянщині по відношенню до ТОВ «Біляївський збагачувальний комбінат» кар'єру з видобутку каолінів та фабрики мокрого збагаченню на місці.

Починаючи з 31.03.2017 року і по цей день депутати та переважна більшість мешканців неодноразово звертались до керівництва держави, державних інституцій та правоохоронних органів з приводу незаконних дій ТОВ «Біляївський збагачувальний комбінат» (далі ТОВ «БЗК»). Понад чотири з половиною роки ми у мирний спосіб відстоюємо право на життя в екологічно-безпечному середовищі, намагаємося не допустити знищення особливо-цінних ґрунтів – ключового багатства держави.

На сьогодні керівники виробничих підприємств та агровиробники висловили недовіру керівництву ТОВ «БЗК» та їх інвестиційному проекту загалом та оформили відповідну Резолюцію зборів (надається) з вимогою привести дозвільну та технічну документацію у відповідність до чинного законодавства України.

Це наше КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО, а не прояви «екотероризму»!

На сьогодні громадою отримані беззаперечні докази незаконної діяльності, зокрема:

1. Незаконне вилучення земельних ділянок у землевласників начебто для «суспільних потреб»

Колишній голова Вільнянської районної державної адміністрації Іванов Дмитро Юрійович прийняв розпорядження від 01.03.2019 р. №69 «Про викуп земельних ділянок, які перебувають у власності фізичних осіб, для суспільних потреб, з метою подальшого надання цих земельних ділянок в оренду Товариству з обмеженою відповідальністю «Біляївський збагачувальний комбінат» із зміною цільового призначення для розміщення та будівництва

кар'єру по видобуванню корисних копалин (каоліну), його збагачення та переробки».

Станом на сьогодні громадянин Федорченко Сергій, який був одним з законних землевласників у якого примусово намагались відібрати земельну ділянку пройшов пекло судової системи України та у Верховному суді відстояв своє право на мирне володіння приватною власністю.

Так, 16.06.2020 року Верховний Суд України встановив обставини справи № 852/2а-9/19 про примусове вилучення з мотивів суспільної необхідності земельної ділянки загальною площею 3,97 га з кадастровим номером 2321586100:01:001:0123, яка розташована на території Павлівської сільської ради Вільнянського району Запорізької області. Колегія суддів ухвалила судові рішення з додержанням норм матеріального і процесуального права на користь законного землевласника.

Отже, Суд постановив що позивачем не вмотивовано, в чому полягає суспільна необхідність та загальнодержавний інтерес, який обумовлює виключну необхідність примусового відчуження земельної ділянки, а саме по собі розташування на ній корисних копалин загальнодержавного значення не свідчить про наявність такого інтересу.

До того ж, ініціатором викупу (відчуження) земельної ділянки виступає приватне підприємство, яке буде здійснювати господарську діяльність пов'язану з видобуванням корисних копалин для забезпечення власних комерційних інтересів, що свідчить в першу чергу про комерційний характер такої ініціативи.

Суд зазначає, що основні підстави відчуження земельних ділянок з мотивів суспільної необхідності переслідують саме інтереси суспільства, а в даному випадку, примусове відчуження переслідує перш за все забезпечення приватних комерційних інтересів ТОВ «Біляївський збагачувальний комбінат», що свідчить про комерційний характер такої ініціативи, а не суспільний.

Так як постанова Верховного Суду набув законної сили з дати прийняття та не може бути оскарженим – це доводить незаконність всього розпорядження Вільнянської РДА № 69 (та всіх наступних нормативних актів) «Про викуп земельних ділянок, які перебувають у власності фізичних осіб, для суспільних потреб, з метою подальшого надання цих земельних ділянок в оренду Товариству з обмеженою відповідальністю «Біляївський збагачувальний комбінат» із зміною цільового призначення для розміщення та будівництва кар'єру по видобуванню корисних копалин (каоліну), його збагачення та переробки» та відповідно ставить під сумнів необхідність проекту, який повністю оснований на начебто «суспільній потребі та необхідності».

2. Незаконно отриманий (переоформлений) Спеціальний дозвіл №4064 від 18 жовтня 2006 року на користування надрами.

По факту ТОВ «Біляївський збагачувальний комбінат» не отримував жодних позитивних рішень на місцевому та обласному рівнях та незрозумілим чином у 2006 році переоформив вказаний Дозвіл з ЗАТ

«ЕНЕРГОСОЮЗ», не являючись правонаступником останнього. Сам «ЕНЕРГОСОЮЗ» також не отримував позитивних рішень від органів місцевого самоврядування. Були виключно погоджувальні листи з місцевих адміністрації та ради, які не являються нормативними актами та у будь-якому разі не могли стати підставою для отримання Спеціального дозволу. Обласна рада також не мала підстав надавати відповідне погодження у 2003 році на підставі вказаних листів. Також, ЗАТ «ЕНЕРГОСОЮЗ» не передавав своїх корпоративних прав на розробку Біляївського родовища каолінів підприємству ТОВ «Біляївський збагачувальний комбінат» і не відмовлявся від своїх прав в будь-який спосіб.

3. Незаконно отриманий гірничий відвід.

Державна служба України з питань праці 22.03.2017 року надала ТОВ «БЗК» акт гірничого відводу на площі понад 462 га. Вказаний нормативний акт видано з порушенням чинного законодавства України та власне з порушенням прав понад сотні власників земельних паїв. Так, згідно з Постановою КМУ від 27 січня 1995 р. № 59 «Про затвердження Положення про порядок надання гірничих відводів» до Проекту гірничого відводу додається, зокрема, **документ про згоду землевласника або землекористувача з рішенням про надання гірничого відводу**. На сьогоднішній день таких документів не існує. Отже, десятки землевласників та кілька фермерських господарств, що обробляють землі на праві оренди, навіть не підозрюють, що незабаром на їх паях будуть розміщені стометрові терикони. Замість вказаних погоджень ТОВ «БЗК» використало лист від голови Павлівської сільради, яка жодним чином не являлась ані власником ані землекористувачем зазначених ділянок. По факту акт гірничого відводу є незаконним продуктом злочинної змови ТОВ «БЗК», органу місцевого самоврядування та дозвільного органу, адже пакет документів, поданий на розгляд був не повним, Держпраці навіть не звернуло на це уваги, а голова сільради А.В. Клименко замість захисту прав громадян (принаймні повідомлення останніх) одноособово «одобрив» відведення земельних ділянок.

4. Незаконно отримано основний дозвільний екологічний документ - Висновок з оцінки впливу на довкілля (суттєво применшено та приховано обсяги впливів та ризики від планованої діяльності).

24.07.2018 розпочато процедуру оцінки впливу на довкілля від планованої діяльності ТОВ «БЗК», 19.02.2019 року отримано відмову у видачі Висновку з ОВД.

Після повторного розгляду документів та проходження процедури, **07.06.2019** Мінприроди прийняло Висновок з оцінки впливу на довкілля планової діяльності «Розробка Східної ділянки Біляївського родовища первинних каолінів, будівництво гірничо-збагачувального комплексу продуктивність 100 тис.м3/рік, зміна цільового призначення земельних ділянок площею близько 95 га» №7-03/12-20192212919/1, який було офіційно оприлюднено 12.06.2019 за № 20192212919/12375. Висновок підписано

Директором Департаменту екологічної безпеки та дозвільно-ліцензійної діяльності Лук'янчук С.І. та заступником Міністра екології та природних ресурсів України Вакараш В.М.

Вся процедура оцінки впливу супроводжувалась суттєвими порушеннями Закону України «Про ОВД» та Порядку проведення громадських слухань. Основними з них є:

- проігноровано природну цінність території, а також наявність рідкісних представників флори та фауни (Наукове обґрунтування оформлене ще у 2017 році та було додано до Звіту. Під час розгляду перший раз Мінприроди у відмові вказало однією з причин наявність балки зі збереженими природними комплексами, а під час повторної процедури, чомусь – проігнорувало, наче балка перестала існувати);
- не враховано відвали та автотранспорт, як джерела пилоутворення під час розробки родовища;
- недостовірні (умисно применшені) розрахунки розсіювання забруднюючих речовин у атмосферному повітрі (Розрахунок ЕОЛ+ взагалі взято з «першого» Звіту, у якому структурні об'єкти розміщуються зовсім по іншому, навіть збережено порядковість сторінок з попереднього Звіту);
- невірно обраний (применшений) коефіцієнт осідання пилу для сипучих матеріалів (приведений на рівні 1). Насправді він має бути рівним «3» згідно ОНД 86;
- невірно вказано та загалом не витримано ГДК по бензапірену – 0,0001, по факту – становить 0,000001;
- невірно прийнято джерела викидів (як то кар'єр, автотранспорт, пересипання сировини) як «точкові» з діаметром джерела викиду – 0,5 м. По факту такі джерела є площадними, а отже розрахунки та об'єми викидів суттєво применшені;

Наголошуємо, що про всі наведені недоліки та подану інвестором завідомо неправдиву інформацію громадськість Вільнянського району повідомила Мінприроди згідно вимог ЗУ «Про ОВД» в рамках громадського обговорення Звіту (зауваження на понад 1500 сторінок з деталізацією).

Фактично фахівці Мінприроди мали б просто перевірити надану інформацію, однак у Звіті про громадське обговорення переважають фрази *«відхилено»*. Особливо обурює рецензія Мінприроди за пунктами де вказано про конкретні недостовірні розрахунки впливів: *«За достовірність наданої інформації відповідальність несе інвестор»*. Виходить поданий матеріал ніхто не аналізував? Але Законом передбачено, що саме уповноважений орган визначає допустимість планованої діяльності на підставі сукупної оцінки впливу, аналізу наданих матеріалів та прогнозу. Отже порушено вимоги ЗУ «Про ОВД», а саме: ч. 3 ст. 2, ч. 1 ст. 9, п. 2 ч. 5 ст. 9.

Нещодавно, а саме 20.09.2021 року отримано Висновок судової інженерно-екологічної експертизи Київського науково-дослідного інституту судових експертиз від 20.09.2021 №7183/21-48, який доводить недостовірність (суттєве применшення) приведених у Звіті з оцінки впливу на довкілля розрахунків обсягів викидів забруднюючих речовин та невірно

розраховані об'єкти викидів загалом як на стадії будівництва так і на стадії видобутку та збагачення каолінів.

У вказаному висновку експерта констатовано невідповідність (суттєве применшення обсягів викидів) приведених у Звіті з ОВД розрахунків викидів забруднюючих речовин у атмосферне повітря, зокрема невірно розраховані самі об'єкти викидів та, власне, відсутнє їх просторове розташування як таке (генплан, карта-схема джерел, тощо).

Висновок судової інженерно-екологічної експертизи КНДІСЕ є підтвердженням того, що Висновок з ОВД, виданий ТОВ «Біляївський збагачувальний комбінат» є незаконним, а дії з боку окремих фахівців Мінприроди можуть кваліфікуватися як неналежне виконання посадових обов'язків або службове недбальство, що може призвести до непоправних наслідків та обернутися екологічною катастрофою для частини Запорізької області.

Окрім цього, проведені нещодавно дослідження зразків каоліну та вмісних порід Біляївського родовища ДУ «Інститут геохімії навколишнього середовища Національної академії наук України» (ДУ «ІГНС НАН України») та ТОВ «Екомонітор» підтвердили недостовірність інформації наданої у Звіті з ОВД, зокрема:

- **не менше 15 % каолінів не відповідають 1 класу радіаційної безпеки та відносяться до 2 класу і згідно НРБУ-97 можуть використовуватись для промислового будівництва та будівництва автошляхів.** Це означає, що інформація затверджена у Протоколі від 27.07.2017 року № 4019 Державної комісії України по запасах корисних копалин при Державній службі геології та надр України не відповідає дійсності, адже вказано, що всі каоліни та розкривні породи Біляївського родовища за радіаційно-гігієнічними характеристиками відносяться виключно до 1 класу та можуть використовуватись без обмежень. У Звіті з ОВД також використана недостовірна інформація з посиланням на вказаний Протокол;

- **наявність важких металів, які можуть спричиняти потенційний ризик забруднення при порушеннях технологічного режиму відкритого способу видобутку та мокрого збагачення.** У технічній та екологічній документації ТОВ «БЗК» зазначено про повну відсутність важких металів та рідкоземляних елементів. За результатами досліджень валовий вміст титану у каоліновмісних породах становить до 3000 мг/кг, вміст цирконію до 1000 мг/кг. Такі ж дані й по барію та фосфору відповідно. У перерахунку це до 900 тонн титану та до 300 тонн цирконію за рік роботи ТОВ «БЗК», адже для отримання 100 тис. тонн каоліну будуть промивати близько 300 тис. тонн каоліну сирцю (згідно з техніко-економічними даними);

- **аномально високі рівні вмісту урану у підземних водах району видобутку, а також у поверхневих водах за межами СЗЗ каолінового родовища.** На сьогодні підтверджено, що саме підземні води напірного горизонту у спостережницьких свердловинах нижче тіла каолінового родовища мають найбільші рівні вмісту активності природного урану - 6-7 Бк/л (до 600 мкг/л). Такий рівень вмісту активності урану у 20 разів перевищує норматив

ВООЗ для питних вод. Вірогідною причиною підвищеного вмісту урану у підземних водах району, а відповідно і у поверхневих водах району (р. Вільнянка), куди розвантажуються підземні води є наявність проявів уранових руд і сірки у тріщинуватих породах верхнього шару кристалічного щита, які залягають на глибинах від 50 до 90 м. Вказаний висновок лунає вперше та фактично підтверджує наявність уранових покладів у зоні планованого видобутку, так як безпосередньо місце розвантаження підземних вод і є місцем витоку р. Вільнянка в с. Зелене;

- **вміст радону у більшості обстежених підвальних приміщень місцевих жителів, будівлі яких розташовані на поверхні каолінового родовища в умовах без вентиляції є високим (максимальні ЕРОА від 1300 до 10000 Бк/м³), що може бути суттєвим фактором радіологічного ризику.** Цікаво, що перевищення рівнів радону зафіксовано виключно в підземних водах другого водоносного горизонту (до 2,8-3,0 разів), що також свідчить що джерело радіоактивного газу знаходиться під каолінами, а відкритий видобуток сприятиме вивільненню останнього та відповідно його накопиченню у приміщеннях місцевих жителів. Примітно, що до матеріалів з оцінки впливу на довкілля ТОВ «БЗК» додали протоколи по вимірюванню вмісту радону без жодних перевищень, відтак радонова загроза зовсім не розглянута фахівцями Мінприроди.

Сьогодні, завдяки громадськості, **виявлено ураново-радонову аномалію цілого регіону з надзвичайно високим вмістом природних ізотопів урану у підземних водах каолінового родовища зокрема.**

5. Незаконно змінено цільове призначення земельних ділянок, які належать до особливо цінних земель та передачу таких земель в оренду ТОВ «Біляївський збагачувальний комбінат» для розміщення кар'єру, тобто «під знищення».

Значна частина території планованого видобутку представлена особливо цінними ґрунтами загальнодержавного значення (згідно з Наказом Держкомзему від 06.10.2003 N 245 "Про затвердження переліку особливо цінних груп ґрунтів"), що підтверджується архівними даними, затвердженими картографічними матеріалами, проведеними крупно-масштабними дослідженнями. ТОВ «БЗК» разом з фахівцями ДП «Київський науково-дослідний та проектний інститут землеустрою» ймовірно підрили Звіт з якісної характеристики ґрунтового покриву від 13.02.2017 р. № 08/06/136 згідно якого на території у понад 160 га проведені дослідження ґрунтового покриву та не виявлено особливо-цінних земель. Вказаний документ сфальшований, а жодних досліджень не проводилось, адже датою, начебто проведених робіт є 27.01.2017 року. Справа у тому, що вказані дослідження начебто були проведені 27.01.2017 року, що не є можливим на площі понад 160 га за один день при температурі повітря - мінус 14 градусів.

В подальшому, ТОВ «Біляївський збагачувальний комбінат» на основі відповідного Звіту звернулось до керівництва Головного Управління Держгеокадастру у Запорізькій області та домоглось з його допомогою змінити

цільове призначення земельної ділянки державної власності з кадастровим номером - 2321586100:01:001:0195, площею 5,9344 га, та отримати відповідну земельну ділянку в оренду.

Є й інші земельні ділянки державної власності, які належать до особливо цінних земель, цільове призначення яких змінено на основі вище зазначеного звіту з якісної характеристики ґрунтового покриву, а саме: 2321586100:01:001:0120, площею 3,9672 га; 2321586100:01:001:0130, площею 3,9686 га; 2321586100:01:001:0251, площею 19,844 га (вказана ділянка утворилась в результаті об'єднання земельних ділянок, до яких увійшли ділянки з кадастровими номерами: 2321586100:01:001:0169; 2321586100:01:001:0159, 2321586100:01:001:0134, 2321586100:01:001:0135.

Не погоджуючись з висновками, зробленими у Звіті з якісної характеристики ґрунтового покриву» від 13.02.2017 р. № 08/06/136 та маючи вагомі причини сумніватись в їх достовірності (описано вище) 01.04.2021 року, на замовлення ГО «ВОЛЬТЕРРА» та одного з законних землевласників фахівцями Національного наукового центру «Інститут ґрунтознавства та агрохімії імені О.Н. Соколовського» **були проведені реальні дослідження** (закладені ґрунтові розрізи і прикопки, відібрані ґрунтові проби) на території планованого видобутку каоліну.

За результатами вказаних досліджень у межах відведеної під кар'єр території земельні ділянки державної власності (кадастрові номери: 2321586100:01:001:0195, 2321586100:01:001:0120) **відносяться до особливо цінних ґрунтів загально - державного значення** згідно з Наказом Держкомзему від 06.10.2003 N 245 «Про затвердження переліку особливо цінних груп ґрунтів». На підтвердження надаємо Довідки про якість ґрунтів земельних ділянок від 09.04.2021 №№ 01-07/292, 01-07/293 та Звіт про науково-дослідну роботу по вказаним земельним ділянкам.

Відповідні земельні ділянки входять до площі 160 га, відповідно до якої складено Звіт ДП «Київський інститут землеустрою», що підтверджує той факт, що ТОВ «Біляївський збагачувальний комбінат» використовуючи сфальшований Звіт з якісної характеристики ґрунтового покриву» від 13.02.2017 р. № 08/06/13 незаконно змінило цільове призначення особливо цінних земель та отримало їх в оренду.

Також, в рамках досудового розслідування №12019080020001640, внесеного до Єдиного реєстру досудових розслідувань 04.10.2019 за ознаками вчинення кримінальних правопорушень, передбачених ч. 1 ст. 366 КК України, яке перебувало Відділі Поліції № 2 м. Запоріжжя, **проведено судову експертизу з питань землеустрою.**

Відповідно до висновку судової експертизи з питань землеустрою від 25.05.2021 № 492/493-21 встановлено, що наданий на дослідження проект землеустрою щодо відведення земельної ділянки ТОВ «Біляївський збагачувальний комбінат» для розміщення та будівництва кар'єру по видобуванню корисних копалин (каоліну), його збагачення та переробки на території Павлівської сільської ради Вільнянського району Запорізької області (за межами населеного пункту) виготовлений ДП «Запорізький науково-

дослідний та проектний інститут землеустрою», 2019 р. кадастровий номер **2321586100:01:001:0195** та його затвердження Наказом Головного управління Держгеокадастру у Запорізькій області за № 8-989/15-19/СГ від 26.07.2019, **не відповідає** складу, змісту та правилам оформлення відповідної нормативно-технічної документації з питань здійснення землеустрою, а отже не відповідає вимогам земельного законодавства та іншим нормативним документам з питань землеустрою та землекористування.

Зважаючи на вище вказане, нам не зрозуміло чим керувались народні депутати, обрані від інших територіальних округів та, вочевидь, не мали повної інформації, коли звинувачували представників Вільнянщини в «екотероризмі» по відношенню до ТОВ «БЗК». Подібні зави ображають мешканців, примножують недовіру до чинної влади, можуть бути результатом корупційних зв'язків народних обранців з представниками приватного бізнесу та паплюжать депутатську діяльність загалом. Відтак, прохаємо про наступне:

- 1. Прийняти до уваги це звернення з додатками та направити копії усім без виключення народним депутатам (для зручності надаємо носій з електронною копією цього звернення та додатками);**
- 2. Озвучити вказану ситуацію на засіданні Верховної ради;**
- 3. Створити комісію з представників усіх депутатських фракцій та груп з метою вивчення ситуації, що склалася та надання оцінки останній.**

Про результати розгляду цього звернення просимо повідомити Вільнянську міську раду письмово у встановлений Законом термін.

Звернення прийнято на дев'ятнадцятій (позачерговій) сесії Вільнянської міської ради восьмого скликання 25 листопада 2021 року